

**A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság**

Pfv.III.21.894/2014/3.szám

A Kúria a Dr. Hidasi és Társai Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Hidasi Gábor ügyvéd) által képviselt felperesnek a dr. Molnár Ágnes Flóra ügyvéd által képviselt alperes ellen kártérítés megfizetése iránt a Fővárosi Törvényszék előtt 6.P.26.693/2010. szám alatt megindított és másodfokon a Fővárosi Ítéltábla 7.Pf.21.558/2013/3. számú ítéletével befejezett perében a jogerős ítélet ellen a felperes részéről 43. sorszám alatt előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán a 2015. május 13. napján megtartott tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 20.000 (húszezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget, valamint külön felhívásra fizessen meg az államnak 178.000 (százhetvennyolcezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes a módosított keresetében elsődlegesen a szülei részére megítélt járadék felemelését havi 238.000 forintra, másodlagosan önálló kártérítési járadékként ennek az összegnek a megfizetésére kérte az alperes kötelezését. Az 1976-ban született felperes arra hivatkozott, hogy jogerős ítélet állapította meg az alperes kártérítő felelősségét az 1976-1977-ben végzett Lorenz féle gipszrögzítéssel kapcsolatos kezelés miatt keletkezett károsodásával összefüggésben, és emiatt járadék megfizetésére is kötelezte a bíróság az alperest. A járadék felemelésére több alkalommal sor került a felperes törvényes képviselőjének keresete alapján. A legutóbbi 1995-ben indított perben hozott jogerős ítélet havi 30.000 forint járadék megfizetésére kötelezte az alperest a felperes szülei javára, amelyben közlekedési többletköltséget, gyógyászati segédeszközök és gyógycipő költségét, gyógyúszás és gyógytorna, gyermekfelügyelet és kísérő személy költségeit, és a felperes édesanyja keresetvesztését foglalta magában. Az alperes

a megítélt, majd az infláció mértékével évente emelt járadékot a felperes szüleinek havonta teljesítette, majd a felperes édesapja kérésére 1996 decemberét követően a járadékot közvetlenül a felperes részére fizette meg. A rendszeres emelések eredményeképpen 2011-ben az alperes havi 89.562 forintot teljesített járadék címén a felperesnek. A felperes álláspontja szerint a nagykorúvá válását követően, amikor már önálló háztartásban élt, szülei a javukra megítélt járadékot rá engedményezték, és azt az alperes közvetlenül neki folyósítja. Hivatkozott arra, hogy a járadék összegét megállapító jogerős ítélet óta az árviszonyokban jelentős változás következett be, és egészségi állapota is tovább romlott. Követelése nem évült el, mert a kára folyamatosan merült fel, és az alperes folyamatosan teljesít. A járadék folyósításával kapcsolatos levélváltás eredményeként a felperes és az alperes között kártérítésre irányuló egyezség jött létre, amely fix összegű járadékra vonatkozott, a felek nem részletezték, hogy konkrétan milyen károkra vonatkozik, a kár jellege az okozott hátrány miatt a megélhetési költségekkel függ össze.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint az engedményezés tárgya nem maga a jogviszony, hanem az ebből eredő meghatározott követelés, amely az adott esetben a korábbi ítélet által a szülőknek megítélt járadék. A felperesnek a járadék felemelése vonatkozásában nincs keresetösségi joga. Az alperes nem akart és nem is kötött kártérítési szerződést a felperessel. A felperes a perben olyan új igényeket kívánt érvényesíteni, amelyek a szülők részére megítélt járadékban nem voltak benne, a felek között erre vonatkozóan nem jött létre egyezség, még akkor sem, ha a felperes által hivatkozott levelek pontatlan kifejezést használtak. A felperes önálló kárigénye pedig elévült, mert 1994-ben vált nagykorúvá a felperes, önállóan ekkor érvényesíthette volna a kárigényét.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Az indokolásban megállapította, hogy a felperesre a szülők a követelést ruházták át, és az engedményezéssel nem keletkezett önálló jogviszony a felperes és az alperes között, az engedményezéssel megvalósuló alanyváltozás nem eredményezi az engedményezett követelés alapjául szolgáló jogviszony alanyainak megváltozását. A járadékfizetési kötelezettség továbbra is a szülők kárigényén alapul, a járadék összetevői változatlanok, amelyeket az engedményezés nem befolyásolt. Az alapjogviszonynak a felperes nem alanya, így perbeli legimitációval sem rendelkezik, amin az sem változtat, hogy az alperes a járadékot a felperes kérésére a részére teljesíti és évente emeli. A felperes által hivatkozott kártérítésre irányuló szerződés a felek között nem jött létre azáltal, hogy az alperes a szülő kérésére a felperes részére teljesítette a járadékot. Az alperes ugyanazt a járadékot fizette mint korábban, csak más számlára. Az egyezség kapcsán hivatkozott

levelek tartalmának értelmezése kapcsán pedig azt állapította meg, hogy az alperes egyezségkötési szándéka csak a járadék emelésére vonatkozott. Az alperes elévülési kifogására figyelemmel megállapította, hogy a felperes nagykorúságának eléréséig az elévülés nyugodott, ettől számított egy éven belül érvényesíthette volna az önálló kárigényét, amelyre nem került sor, így az elévült. A felperes tájékoztatás után sem jelölte meg konkrétan, hogy mely egészségkárosodásai kapcsán érvényesíti a kárigényét, azok mikor keletkeztek és milyen többletköltséget okoznak, ezért a keresetet e címen elutasította. A felperes nem vagyoni kárigényét is elutasította az elsőfokú bíróság, figyelemmel arra, hogy a károkozó magatartás 1978. március 1-eje előtt történt, és a nem vagyoni kártérítés intézményét az ekkor hatályba lépett 1977. évi IV. törvény alapján lehetett csak alkalmazni.

A felperes a másodfokú eljárás során a nem vagyoni kártérítés iránti követelésétől elállt, e vonatkozásban a per megszüntetésére került sor.

A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett rendelkezését részben megváltoztatta és a perköltség tekintetében szállította le a felperes fizetési kötelezettségét. Megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a feltárt peradatok okszerű és helytálló mérlegelésével helyes tényállást állapított meg, azt ítélezésének alapjául elfogadta, és mindenben egyetértett a megfelelően alkalmazott jogszabályokra alapított helytálló jogi következtetésével is. Rámutatott arra, hogy az engedményezés a felek - adott esetben a felperes szülei és az alperes - között fennálló polgári jogi kötelmi jogviszonyban jogosulti oldalon alanyváltozást eredményezett, a követelés jogcímét ugyanakkor nem változtatta meg, a felperes mint jogutód továbbra is csak a szülei javára jogerős ítélettel megítélt követelést érvényesítheti az alperessel szemben, önálló kárigénnyel e jogviszony alapján nem léphet fel. Az alperes hosszú évek óta a felperes részére teljesíti a járadékfizetési kötelezettségét, azonban a felperes azt nem tudta bizonyítani, hogy az alperessel olyan tartalmú egyezséget kötött volna, amelynek értelmében az alperes már nem a felperes szülei javára jogerős ítélettel megállapított járadékot fizeti a részére. A felperes e járadék felemelését azon a címen, hogy a saját kárai növekedtek, egészségi állapotában negatív irányú változás következett be, nem követelheti. A felperesnek lehetősége volt arra, hogy az alperessel szemben önálló kártérítési igénnyel lépjen fel, azonban felhívás ellenére sem jelölte meg, hogy mikor keletkezett, pontosan milyen egészségkárosodásaival összefüggésben érvényesít önálló igényt, így ennek érdemi elutasítása helyes volt.

A jogerős ítélet ellen a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet és annak hatályon kívül helyezését és a bíróságok új

eljárásra utasítását kérte. A járadékra való jogosultság, a felek közötti megállapodás, az elévülés, az engedményezés, a keresetösségi jog körében a bíróság mind a ténybeli, mind a jogi következtetéseket helytelenül vonta le. A járadék felemelésére vonatkozó levelek tartalmából, az évente megkötött egyezségekből logikusan az következik, hogy a felperes apja, mint a képviselője már 1997-ben sem csupán a járadék felemeléséről állapodott meg, hanem arról is, hogy a kártérítés a jövőben a felperest illeti meg. A levélváltásból a Ptk. 207. § (1) és 206. § (1) bekezdésének megsértésével vonta le a jogerős ítélet a jogsértő következtetéseit, miszerint nem illeti meg keresetösségi jog, mert a felperes a saját járadékának a felemelését kérte az apja képviseletében. Az alperes a felperessel kötött megállapodás alapján folyósította a felperes részére a járadékot, arra is figyelemmel, hogy tisztában volt azzal, hogy önállóvá válása óta a vagyoni kár a felperesnél merül fel ténylegesen. Helytelen következtetés ezért az, hogy az alperes a szülei járadékát fizeti meg a részére; 1999-től egyértelmű levelezés kezdődött arról, hogy a felperes kéri, hogy állapodjanak meg arról, hogy az őt ért orvosi műhiba miatt az ő kárát térítsék meg a járadékkal, és azt évente emeljék az infláció mértékével. Hivatkozott a 2001-ben történt levélváltásra, amely során az alperes egyezségi ajánlatot tett a járadék felemelt összegére a felperes részére, amit a felperes elfogadott. Jogsértő ezért az a ténybeli következtetés, hogy a felperes még soha nem érvényesített kárigényt az alperes bizonyított kártevése okán, és erre először az adott perben került sor, és ezért a felperesnek kell bizonyítani az alperes kárfelelőssége valamennyi komponensét. Súlyos anyagi jogi tévedés, hogy a kárkövetelése elévült, és iratellenes az a megállapítás is, hogy nem tudta bizonyítani, az alperes nem a szüleinek megítélt járadékot fizeti. A szülei részére a jogerős ítélet 30.000 forintot állapított meg, míg a felperes nem ennyit kap az alperestől. A más összegre figyelemmel a bizonyítási teher is megfordult. A felperes bizonyította az összegszerű eltérést és annak okát; az alperessel kötött megállapodás és az inflációs hozzáigazításokról szóló rendszeres egyezséget. Bizonyította azt is, hogy az alperes a felperessel és nem a szülőkkel kötött egy megállapodást, a felperessel szemben ismerte el a tartozást, mégpedig egyezségekké módosítva, évről évre emelt mértékben, és azért teljesített a felperesnek, mert önállóvá válását követően nem a szüleit, hanem a felperest tekintette károsultnak. Ezért téves a Pp. 164. § (1) bekezdése szerinti bizonyítás hiányát a terhére értékelni. A per elsődlegesen a járadék felemelésére irányul. Az alperes védekezett azzal, hogy amit felemelni kér, az nem a felperes járadéka, így nincs keresetösségi joga, ezt azonban csak állította, de nem bizonyította. A másodfokú ítélet indokolásában nincs szó elévülésről, de arról igen, hogy az elsőfokú ítélettel mindenben egyetértett, ugyanakkor az elsőfokú bíróság nem értékelte, meg sem említette a Ptk. 327. §-át az elévülés megszakítását, holott a

felperes a perben bizonyította, hogy minden évben felszólította az alperest a járadék felemelésére, aminek az alperes 2010-ig eleget is tett, azaz évről évre egyezséget kötöttek, ez pedig a tartozás kötelezett általi elismerése.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályban tartását kérte.

A Pp. 270. §-ának (2) bekezdése alapján a Kúria azt vizsgálta, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okokból jogszabálysértő-e.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A felülvizsgálat megítélése szempontjából lényeges tények megállapíthatóak, ezek rögzítése pedig azért fontos, mert az ügy teljesen egyértelmű tényei az ügy jogi megítélését egyértelművé teszik. A leglényegesebb az egyik szülő által 1978-ban indított kártérítési per, amelyben a bíróság az alperes kártérítő felelősségét megállapította és a felperes szülő javára a jogerős ítélet 1982-ben kártérítést állapított meg. Ezt követően a szülő, majd 1989-től mindkét szülő indított kártérítési pereket, amelyekben a javukra, a szülőknek ítélték meg a bíróságok kártérítéseket. Ezekben a perekben a szülők saját jogú káraikat érvényesítették és kapták meg a jogerős ítélet alapján. A szülők 1995-től járadékot kaptak többféle címen, összesítetten először havi 20.000 forint összegben. 1996-tól a szülő kérésére az alperes a nekik járó járadékot a felperesnek fizette meg és ettől az időtől kezdődően a teljesítés tehát közvetlenül a felperesnek történt. Levélváltások után az évente emelt összegek fizetése így történt. Ezekből a tényekből egyfelől az az egyértelmű megállapítás tehető, hogy az 1976-ban született felperesnél az egészségkárosodás az alperes hibájából következett be, ezt állapította meg az 1982-ben meghozott jogerős ítélet. Másfelől az is megállapítható, hogy a gyermekük károsodása folytán a szülők érvényesítették kártérítési igényt és a saját káraikat ítélte meg a bíróság. Tehát a szülő (szülők) nem képviselőként a felperes kárát érvényesítették. Tartalmilag is egyértelmű, hogy a szülők a náluk felmerült károkat érvényesítették. Az alapper utáni többi per esetében a károkról, majd járadékokról ennek megfelelően rendelkeztek a bíróságok és a szülők javára ítélték meg minden esetben kártérítést. További egyértelmű következtetés, hogy a felperes nagykorúsága után (1994.) a szülők a nekik járó kártérítési járadékot a felperesre engedményezték. Ezt az alperes tudomásul vette és ennek megfelelően teljesített. Igaz ez arra az esetre is, amikor az évenkénti emelést a szülő kérte, illetőleg, amikor ezt ténylegesen a felperes kérte. Ezek jogi lényege az, hogy a követelés engedményezése folytán az alperesnek a felperes kezeihez kellett teljesíteni, de azt az engedményezett követelést, ami a szülők kára volt. Az is

egyértelmű, hogy ezzel az engedményezéssel, illetőleg az összegek emelésével a felek között kártérítési jogviszony nem jött létre, olyan bizonyosan nem, amelynek alapján a felperes a saját jogán a saját állított kárát kapta volna. Tehát megegyezés csak arról szólt, hogy a szülőknek járó járadékot a felperesnek fizette az alperes, illetőleg az alperes elfogadta az esetenként évenkénti emelési kéréseket is, azzal, hogy azok mindig a szülők által engedményezett kártérítési járadékokra vonatkoztak. Tény tehát, hogy sem ítélet (ítéletek), sem megállapodás alapján az alperesnek nem volt olyan fizetési kötelezettsége, amely a felperes saját jogú kárából származott volna. A fizetések teljesítése a kártérítési jogviszony jogosultját nem változtatta meg, akkor sem, ha egyes esetekben az emeléseket a felperes kérte. Az első igényérvényesítés a felperes részéről 2008-ban volt, amikor saját jogán kérte a járadék emelését. Ehhez az előzményeket értelmezte úgy, hogy saját jogú károkat kapott (engedményezés, saját nevében történt emelési kérések). A felperes a perben benyújtott beadványaiban maga is arra hivatkozik, hogy a bíróság az „alperest a szüleimnek okozott kár miatt, az ő javukra kártérítés fizetésre kötelezte” (11. és 14. számú beadványok). Jogi értelemben tehát a felperes a szüleivel kötött engedményezéssel arra szerzett jogot, hogy a szülőknek járó kártérítési járadékot követelje az alperestől. Ennek a jogi alapja eredendően az a jogerős ítélet, amely a szülőknek ítélt meg kártérítést (járadékot). Az évenkénti, esetenkénti emelés akkor is, ha a felperes kérésére történt, mindig a szülőknek járó és a felperesre engedményezett kártérítés volt és maradt is. A felperes és az alperes között olyan megállapodás nincs, amely arra adna jogot a felperesnek, hogy az említett járadék emelését a saját egészségi állapota romlása miatt kérje. Ezek alapján pedig megállapítható, hogy ilyen igénye csak az ítélettel megállapított károkozó- károsult(ak) viszonyában lehet a károsult szülőknek, de erre aktív perbeli legitimációval a felperes nem rendelkezik. A felperes által alternatív keresetnek nevezett saját jogú igényéről a bíróságok eltérő álláspontot fejtettek ki; az elsőfokú bíróság a követelés elévülését állapította meg, míg a másodfokú bíróság anélkül, hogy az elsőfokú ítélet e döntését elbírálta volna, az érdemi vizsgálat elutasításáról szóló döntést azért tartotta megfelelőnek, mert tájékoztatás és felhívás ellenére sem jelölte meg a felperes az egészségkárosodásaira vonatkozó adatokat. Tény, hogy a felperes egészségkárosodása 1977 tavaszán következett be (a gipszrögzítést 1977. április 5-én vették le véglegesen), 1977. november 15-én pedig a röntgenvizsgálat kimutatta a jobb oldali combfej összetöredezettségét. Tehát a kár bekövetkezte 1977., ezzel pedig az elévülés kezdete is megállapítható. Nem vitás, hogy a felperes a saját kártérítési igényét törvényes képviselője útján nagykorúságáig (1994.) érvényesíthette, attól kezdődően pedig önállóan fellelphetett volna, ám egyértelmű, hogy a felperes saját kártérítési igényét a törvényes képviselője útján nem érvényesítette, az első önálló ilyen igényérvényesítése pedig 2008-

ban volt. Az elsőfokú bíróság az elévülés nyugvását a felperes életkora miatti akadályoztatás folytán 1994-ig tartó időre tette, attól egy évig nem volt ilyen önálló igényérvényesítése a felperesnek, ezért elévültnek tekintette a követelését. A felperes folyamatos károkozásra hivatkozott és erre figyelemmel utalt arra az elsőfokú bíróság az ítéletének indokolásában, hogy felhívás és tájékoztatás ellenére sem jelölte meg konkrétan az egyes károsodásait, illetve azt, hogy mely károsodása mikor keletkezett. Arra helyesen hivatkozik a felperes a felülvizsgálati kérelmében, hogy a másodfokú bíróság az ítéletének indokolásában az elévüléssel valóban nem foglalkozott, így arról az elsőfokú ítéleti megállapításról, hogy elévült a felperes saját jogú követelése nincs jogerős döntés. A felperes a felülvizsgálatában a járadék felemelésével kapcsolatos igényére hivatkozik, amivel szemben állítja az alperes elévülési kifogásának előterjesztését, míg a saját jogon érvényesített követelésénél pedig a másik, a szülei igényéhez kapcsolódó jogcselekményekre hivatkozik, amelyek hatálya azonban a saját igényére nem terjedhet ki. A jogerős ítélet alapján ezért megállapítható, hogy nem elévülés alapján került sor az alternatív kereset elutasítására, hanem azért, mert a bíróság tájékoztatását követően a felhívás teljesítése a felperes részéről elmaradt. A jogerős ítélet indokolásában nem helytálló az a megállapítás, hogy az elsőfokú eljárásban nem került sor az elévülés vizsgálatára. Az elsőfokú bíróság helyesen, az alperes elévülési kifogása miatt vizsgálta ennek feltételeit; e körben a felperes bizonyítási terhe a kár bekövetkezte és annak bizonyítása, hogy az elévülés nyugvása, megszakítása miatt nem évült el a követelése; a felperes ezt nem bizonyította. Arra helyesen utal a jogerős ítélet indokolása, hogy a felperes a károsodását és a kárát nem jelölte meg, tehát nem bizonyította a kártérítés feltételeit, amely esetben érdemi elutasításnak van helye. Tévesen hivatkozik a felperes a felülvizsgálati kérelmében az alperesnek szóló levelezésről, mert azok nem a saját jogú követelésére, hanem a szülei javára megállapított kártérítési járadék felemelésére vonatkoztak, és nem tartalmaztak szerződési akaratnyilatkozatokat.

A kifejtettekre tekintettel a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okokból nem jogszabálysértő, ezért azt a Kúria a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta. A Pp. 270. §-ának (1) bekezdése szerint alkalmazott Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte a felülvizsgálati eljárásban pervesztes felperest az alperes felülvizsgálati eljárási költségének a megfizetésére, míg a felülvizsgálati illeték viseléséről szóló rendelkezés a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdésén alapul.

Budapest, 2015. május 13.

*Dr. Havasi Péter s.k. a tanács elnöke, Dr. Almásy Mária s.k. előadó
bíró, Dr. Udvary Katalin s.k. bíró*

A kiadmány hitelével:

*kúriai tisztviselő
HM*